

Handläggare: Jacky Cohen
Telefon: 08/ 508 10 016

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

Svar på remiss om barnomsorgspeng och allmän förskola även för treåringar

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Mats Claesson
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande med anledning av remitterad promemoria upprättad inom Utbildningsdepartementet, *Barnomsorgspeng och allmän förskola även för treåringar*.

Förslaget är en del i den familjepolitiska reform regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2008. Syftet är att öka valfriheten och mångfalden genom en större variation av utövare genom ett system med barnomsorgspeng.

Kommunernas skyldighet att ge bidrag till enskild förskoleverksamhet ska gälla även enskild verksamhet i andra former än förskola, som uppfyller krav på kvalitet och öppenhet. Därutöver föreslås att kommunens skyldighet att anordna allmän förskola utvidgas till att gälla plats i förskola från och med höstterminen det år barnet fyller tre år.

Förvaltningen ställer sig i stort sett positiv till vad som anges i Utbildningsdepartementets promemoria. Förvaltningen känner dock tveksamhet inför att enskild anordnare inte längre skulle behöva tillstånd för att bedriva förskoleverksamhet under förutsättning att man inte begär finansiering. Kombinationen av ändringarna gör att möjlighet öppnas att driva förskoleverksamhet utan möjlighet för myndighet att ställa krav på kvalitet i lagens mening och de styrdokument som för närvarande är vägledande för verksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Barn och Ungdom.

Förslagen behandlar förskola såväl som skolbarnomsorg. Förvaltningen redovisar svar enbart för den del för vilken man har ansvar, dvs. förskolan.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande med anledning av remitterad promemoria upprättad inom Utbildningsdepartementet, *Barnomsorgspong och allmän förskola även för treåringar*.

I budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1, utgiftsområde 16, s. 103 f.) aviseras insatser för barnomsorgspong, förstärkt pedagogiskt uppdrag i förskolan och förslag om avgiftsfri allmän förskola till alla barn som är tre år.

I remitterad promemoria lämnas konkreta förslag bl.a. när det gäller ändringar i skollagens bestämmelser om bidrag till enskild förskoleverksamhet. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2009.

Kommunernas skyldighet att ge bidrag till enskild förskoleverksamhet ska gälla även enskild verksamhet i andra former än förskola, som uppfyller krav på kvalitet och öppenhet. Härutöver föreslås också att en bestämmelse om straff för den som utan tillstånd driver tillståndspliktig enskild förskoleverksamhet upphävs.

Vidare föreslås en utökad kommunal informationsskyldighet om kommunala och enskilda verksamheter i kommunen. Därutöver föreslås att kommunens skyldighet att anordna allmän förskola utvidgas till att gälla plats i förskola från och med höstterminen det år barnet fyller tre år.

Förändringarna syftar till att öka valfriheten och mångfalden i förskoleverksamheten genom en större variation av utövare genom ett system med barnomsorgspong.

Kommunerna ersätts för utökade kostnader för allmän förskola för treåringar, för utbyggnad av informationsvägar samt för den utökade bidragsskyldigheten för egna barn i annan pedagogisk verksamhet (*familjedaghem, flerfamiljssystem och andra pedagogiska verksamheter som drivs i annan form än förskola eller öppen förskola*).

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig i stort sett positiv till vad som anges i Utbildningsdepartementets promemoria. Förvaltningen har synpunkter i de avsnitt i promemorian som handlar om bidragsskyldigheten, informationsskyldigheten samt Allmän förskola även för treåringar.

Förslagen i korthet

- Kommunen ska vara skyldig att godkänna och lämna bidrag till såväl enskilda förskolor som enskild pedagogisk verksamhet i andra former om verksamheten uppfyller i lagen angivna krav.
- Kravet på tillstånd av kommunen för att få yrkesmässigt driva enskilda förskolor avskaffas.
- Kommunen ska godkänna enskild förskoleverksamhet i form av förskola och annan pedagogisk verksamhet, om verksamheten uppfyller kraven på god kvalitet

och säkerhet samt de krav som anges i skollagen.

- Bestämmelsen i skollagen om straff för den som utan tillstånd driver tillståndspliktig enskild förskoleverksamhet upphävs.
- Kommunens informationskyldighet ska utökas till att gälla alla former av förskoleverksamhet i kommunen, dvs. för verksamhet med både enskild och kommunal huvudman. Skyldigheten omfattar även information om möjlighet att driva verksamhet med bidrag.
- Kommunen skyldighet att anordna allmän förskola utvidgas till att gälla plats i förskola från och med höstterminen det år barnet fyller tre år.

Utvidgningen av den kommunala bidragsskyldigheten och införandet av en barnomsorgspeng innebär att förutsättningar för enskilda att starta förskoleverksamheter utökas ytterligare. Barnomsorgspengen ska kunna kombineras med fri etablering och ett brett utbud av olika former av förskoleverksamhet. Det är angeläget att ändringarna inte främjar etableringen av utövare som inte uppfyller kvalitetskraven samt de krav som anges i skollagen.

Kommunal bidragsskyldighet

På samma sätt som för nuvarande tillståndsförfarande är kommunen enligt förslaget skyldig att godkänna enskilda förskolor som uppfyller i skollagen angivna krav dvs. de krav som ställs på motsvarande offentlig verksamhet. I förslaget ges kommunen skyldighet att även godkänna pedagogisk verksamhet i andra former (familjedaghem, flerfamiljssystem och andra pedagogiska verksamheter) som uppfyller kraven. Förvaltningen vill understryka vikten av att krav på kvalitet för pedagogiska verksamheter även fortsättningsvis hålls på samma höga nivå som idag och tycker att det är positivt att detta tydligt framgår i skollagen.

I promemorian föreslås att kravet på att ha kommunens tillstånd för att yrkesmässigt få driva enskild förskoleverksamhet ska tas bort och ersättas av en möjlighet att begära prövning för godkännande och på så sätt bli berättigad till bidrag. Samtidigt föreslås inte någon skyldighet för den enskilde att ansöka om kommunens godkännande, men att godkännandet ska vara en förutsättning för att enskilda verksamheter ska ha rätt till bidrag av offentliga medel för de barn som tas emot.

Förvaltningen känner tveksamhet inför att enskild anordnare inte längre skulle behöva tillstånd för att bedriva förskoleverksamhet under förutsättning att man inte begär finansiering samtidigt som straffklausulen tas bort.

Kombinationen av ändringarna gör att möjlighet öppnas att driva förskoleverksamhet utan möjlighet för myndighet att ställa krav på kvalitet i lagens mening och de styrdokument som för närvarande är vägledande för verksamheten. Alla barn ska ha rätt till en likvärdig och pedagogiskt stimulerande verksamhet oavsett familjens sociala och ekonomiska situation, religiösa, ideologiska eller geografiska skäl. De föräldrar som väljer en pedagogisk verksamhet för sina barn ska vara garanterade en hög pedagogisk kvalitet, utifrån sina barns behov och förutsättningar. Förvaltningen vill särskilt poängtera betydelsen av välutbildad och erfaren personal som en garanti för att de professionellt ska kunna utföra sitt arbete och för att det ska finnas möjlighet att utveckla en pedagogisk verksamhet av god kvalitet.

Det är rimligt att anta att förskolor eller annan pedagogisk verksamhet för vilken man inte ansöker bidrag inte heller låter sig godkännas enligt dessa kvalitetskrav, krav på öppenhet etc.

Av samma skäl anser förvaltningen att det är nödvändigt att vara strikt med att medge undantag i godkännandeprövningen.

Kommunens informationsskyldighet

Stockholms stad informerar redan idag om alla tillgängliga val av kommunala och enskilda verksamheter. Förvaltningen förutsätter att informationsansvaret gäller för alla godkända verksamheter, då staden inte kan förväntas marknadsföra verksamheter där innehåll och kvalitet ligger utanför tillsyn och kontrollmöjlighet. Det vore bra om detta förtydligas i förslaget med samtidigt beaktande av förvaltningens synpunkt rörande kvalitetskraven.

Allmän förskola även för treåringar

Förvaltningen är positiv till att allmän förskola erbjuds treåringar. Inom Östermalms stadsdelsområde går idag redan de flesta treåringar i förskola, men det kan vara ett bra komplement för de barn som går i annan typ av verksamhet. I övrigt kan förvaltningen se en vinst i områden där alla av olika anledningar inte deltar i pedagogisk verksamhet. Idag medges olika former av deltidsvistelser (nyfött syskon, halvt vårdnadsbidrag). Allmän förskola även för treåringar måste präglas av kontinuitet och att varje barn på bästa sätt ges möjlighet att utvecklas socialt och kunskapsmässigt utifrån sina individuella förutsättningar. Allmän förskola för treåringar får inte innebära en sämre möjlighet för förskolan att kunna erbjuda barnen en i förhållande till deras låga ålder väl avvägd dagsrytm och miljö. Såväl omvårdnad och omsorg som vila och andra aktiviteter skall kunna vägas samman på ett balanserat sätt.

Förvaltningens förslag

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Bilaga:

Promemoria *Barnomsorgsavgift och allmän förskola även för treåringar*